

HOMILIE MGR. JOHAN BONNY, BISSCHOP VAN ANTWERPEN COENA DOMINI

Onze-Lieve-Vrouwekathedraal Antwerpen
Witte Donderdag, 18 april 2019, 20u

Ex. 12, 1-8.11-14

1 Kor. 11, 23-26

Job. 13, 1-15

Broeders en zusters,

'Je moet het toch maar doen!': het is een uitdrukking waar verrassing en bewondering uit spreekt. Hoe krijgt die persoon dat toch gedaan? Waar haalt hij de inspiratie en de kracht vandaan? *'Je moet het toch maar doen!'*: zo kunnen we vanavond ook naar Jezus kijken. Hij spreekt er niet over, Hij filosofeert er niet over, Hij maakt geen beloften of voorspellingen, nee, Hij doet het gewoon! In het doen, daarin zit de boodschap van deze laatste avond, voor Jezus en voor ons.

Tijdens de maaltijd staat Jezus van tafel op, legt zijn bovenkleden af, omgordt zich met een linnen doek, doet water in een wasbekken en begint de voeten van zijn leerlingen te wassen. Hij, de Meester, gaat voor ons op de knieën. Hij, de Heer, neemt de taak van de dienstknecht over. Petrus beseft dat het plaatje niet meer klopt, dat Jezus de rollen en verhoudingen ondersteboven keert. Hij komt in verzet. *'Je moet het toch maar doen!'* Jezus spreekt niet enkel over eenvoud en dienstbaarheid, Hij begint ermee. Hij geeft geen laatste onderricht, Hij stelt een laatste daad. Hij doet het. En aan zijn leerlingen draagt Hij hetzelfde op: *'Maar als ik, de Heer en leraar, uw voeten heb gewassen dan behoort ook gij elkaar de voeten te wassen. Ik heb u een voorbeeld gegeven opdat gij zoudt doen zoals ik u gedaan heb'*. Doen zoals Hij gedaan heeft: daarop komt het aan. Hoeveel toespraken over zorg en solidariteit gaan niet verloren als woorden in de wind? Hoeveel projecten komen het stadium van studiedocumenten en verkiezingsbeloften nooit voorbij? Hoeveel edele bedoelingen blijven niet in ons verlangen en onze dromen hangen? Begin waar je kunt en doe het dan! Pasen begint hiermee, ook voor ons: met te doen wat moet gebeuren, niet van bovenaf maar van onderaan. En wanneer je iets wil doen, moet je het niet ver gaan zoeken. Voeten om te wassen zijn er overal! Ze zijn vlakbij. Ze bevinden zich letterlijk binnen handbereik.

Tijdens dezelfde maaltijd neemt Jezus brood en wijn, en geeft ze aan zijn leerlingen met de woorden: *'Dit is mijn lichaam voor u. Doet dit tot mijn gedachtenis. (...) Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed. Doet dit elke keer dat gij hem drinkt tot mijn gedachtenis'*. Jezus weet dat zijn laatste uur gekomen is. Hij zal niet vluchten of uitwijken. Hij zal anderen niet de

kolen voor Hem uit het vuur laten halen. Bewust en vrij zal Hij zijn tegenstanders tegemoet gaan. Vrijwillig zal Hij zijn leven geven voor zijn vrienden. *Je moet het toch maar doen!* De dood aanvaarden opdat anderen zouden leven. Wat vraagt Jezus hiervoor terug? Geen bloemen of kransen. Geen monument of nationaal feest. Alleen dit: dat zijn leerlingen het brood blijven breken en de kelk blijven drinken tot gedachtenis aan Hem. Het is een doe-opdracht: *Doet dit tot mijn gedachtenis*. Het brood breken en de kelk drinken: het doet iets met je. Het verandert je. Waarom moet Jezus zijn opdracht *Doet dit tot mijn gedachtenis* tweemaal herhalen? Omdat zijn leerlingen – toen en nu – niet zomaar geneigd zijn iets te doen wat niet vrijblijvend is. De eucharistie is niet zomaar een samenkomst of een viering. Ze laat ons niet onberoerd. Ze verandert ons. Je kan niet in water springen zonder nat te worden. Wie het brood breekt en de beker drinkt die Jezus aanreikt, stemt ermee in zijn leven te delen opdat anderen zouden leven. *Je moet het toch maar doen!'*: een gebaar stellen dat je levenswijze fundamenteel in vraag stelt, een daad verrichten die je binnenste buiten keert. Wie begrijpt waarover de eucharistie gaat – en dat proberen wij vanavond – heeft reden om ervoor terug te schrikken. Toch zegt Jezus: doe het maar, doe het tot mijn gedachtenis.

En nog dit. Alles wat wij vanavond doen en vieren, is een inleiding op morgen, op Goede Vrijdag. Na het Laatste Avondmaal gaat Jezus de nacht in: de nacht van zijn lijden en sterven. Wat Hij symbolisch heeft uitgedrukt met het gebaar van de voetwassing en met de tekenen van brood en wijn, zal morgen bittere realiteit worden. Zijn bloed zal vloeien en zijn lichaam zal worden gebroken, letterlijk. Je leven geven opdat anderen zouden leven: het klinkt mooi, zolang je er niet voor staat. *Je moet het toch maar doen!'*: zo kijken we vanavond naar Jezus die zijn laatste dag ingaat, met dankbare verwondering. En niet enkel naar Jezus. We kijken vanavond ook naar God, die zijn en onze Vader is. In Jezus geeft de Vader ons het laatste en het mooiste wat Hij ons geven kan: het levensoffer van zijn eniggeboren Zoon, Jezus Christus. De Vader haalt zijn Zoon niet tijdig weg. Hij behoedt Hem niet voor het aankomende kwaad. Neen, Hij legt het lot van zijn eniggeboren Zoon in de handen van de mensen. *Je moet het toch maar doen!'* als God en Vader: je eniggeboren Zoon overlaten aan zo'n onverdiende dood. Ook tegenover u, onze God en Vader, worden wij vanavond stil en dankbaar. Wat Jezus morgen overkomt behoort tot uw geheim, tot uw heilswerk. Het paaslam van onze verlossing hebben wij van U ontvangen.

Amen.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen